

Wymagania edukacyjne – wiedza o społeczeństwie, klasa VIII

Ocena	Przekrojowe wymagania edukacyjne
Dopuszczająca	Uczeń z pomocą nauczyciela rozpoznaje i nazywa podstawowe pojęcia dotyczące życia społecznego, prawa, praw człowieka, społeczności lokalnej i regionalnej, narodu, państwa, demokracji oraz stosunków międzynarodowych. Wymienia podstawowe prawa i obowiązki obywatela, wskazuje najważniejsze instytucje publiczne i organizacje społeczne. Zna podstawowe zasady funkcjonowania państwa polskiego oraz podstawowe symbole narodowe.
Dostateczna	Uczeń rozumie i wyjaśnia podstawowe pojęcia z zakresu życia społecznego, prawa i praw człowieka. Charakteryzuje podstawowe zasady funkcjonowania społeczności lokalnej i regionalnej, wyjaśnia znaczenie wspólnoty narodowej. Przedstawia podstawowe zasady demokracji i funkcjonowania państwa polskiego, rozpoznaje najważniejsze organy władzy publicznej. Wymienia podstawowe organizacje i instytucje międzynarodowe oraz wyjaśnia ich ogólne znaczenie.
Dobra	Uczeń samodzielnie charakteryzuje i wyjaśnia zjawiska społeczne oraz zasady funkcjonowania państwa i społeczeństwa. Rozróżnia prawa i obowiązki obywatelskie, potrafi wskazać sposoby ochrony praw człowieka. Charakteryzuje funkcjonowanie samorządu terytorialnego i możliwości aktywności obywatelskiej w społeczności lokalnej. Wyjaśnia znaczenie narodu, państwa, patriotyzmu i tożsamości narodowej. Charakteryzuje podstawowe zasady demokracji, wskazuje kompetencje najważniejszych organów państwa. Przedstawia rolę Polski w organizacjach międzynarodowych i podstawowe problemy współczesnego świata.
Bardzo dobra	Uczeń sprawnie analizuje i interpretuje problemy społeczne, prawne, obywatelskie i polityczne. Wyjaśnia zależności między prawami człowieka, praworządnością, demokracją i społeczeństwem obywatelskim. Analizuje funkcjonowanie społeczności lokalnej i regionalnej oraz ocenia możliwości wpływania obywateli na decyzje władz. Charakteryzuje różne aspekty tożsamości narodowej i postaw patriotycznych. Szczegółowo wyjaśnia zasady funkcjonowania demokratycznego państwa, podział władz oraz prawa i obowiązki obywateli. Analizuje rolę Polski w UE, NATO i innych organizacjach międzynarodowych oraz potrafi wskazać przyczyny i skutki wybranych problemów międzynarodowych.
Celująca	Uczeń samodzielnie, twórczo i krytycznie analizuje problemy społeczne, prawne, polityczne i międzynarodowe. Łączy wiedzę z różnych obszarów WOS i wykorzystuje ją do interpretowania współczesnych wydarzeń. Krytycznie ocenia informacje i argumenty, formułuje własne stanowisko oraz uzasadnia je, odwołując się do zasad demokracji, prawa i praw człowieka. Aktywnie interesuje się życiem publicznym, potrafi wskazać możliwości podejmowania inicjatyw obywatelskich oraz oceniać działania instytucji publicznych. Samodzielnie analizuje aktualne problemy Polski, Europy i świata, dostrzega ich wzajemne zależności i proponuje możliwe sposoby ich rozwiązywania.

Zakres tematyczny wymagań

Dział	Najważniejsze umiejętności i wiadomości
Życie społeczne	grupy i role społeczne, normy społeczne, więzi społeczne, konflikty, współpraca, komunikacja, społeczeństwo obywatelskie
Prawo i prawa człowieka	podstawowe zasady prawa, prawa i obowiązki obywatela, prawa człowieka i dziecka, sposoby ochrony praw, praworządność
Spółeczność lokalna i regionalna	gmina, powiat, województwo, samorząd terytorialny, organy samorządu, budżet obywatelski, aktywność mieszkańców, tożsamość lokalna i regionalna
Wspólnota narodowa	naród, tożsamość narodowa, obywatelstwo, patriotyzm, symbole narodowe, mniejszości narodowe i etniczne, postawy wobec innych narodów
Polska państwem demokratycznym	zasady demokracji, Konstytucja RP, trójpodział władzy, parlament, Prezydent RP, Rada Ministrów, sądy i trybunały, wybory, prawa i obowiązki obywatelskie
Sprawy międzynarodowe	współczesne stosunki międzynarodowe, UE, NATO, ONZ, miejsce Polski w świecie, współpraca międzynarodowa, konflikty i problemy globalne, bezpieczeństwo międzynarodowe